

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα αρ. 10.—Για το Έξωτερικό φρ. 10

20 λεφτά το φύλλο λεφτά 20

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στα κίσκια της Πλατείας Συντάγματος, Ομόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου (Οφθαλμιατρεία) Σταθμού υπογείου Σιδηροδρόμου (Ομόνοια) στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια), στο βιβλιοπωλείο «Εστίας» Γ. Κολάρου.

Στόν Πειραιά: Καπνοπωλείο Γ. Σπρού. 6δ. Βουβουλίνας αρ. 1, σιμά στην Τρούμπα. Η συνδρομή πλερώνεται μπροστά κ' είναι ενός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΜΑΤΑ

ΤΟ ΛΙΓΟ

Η πολὺ πού καταφέραμε τώρα τελευταία στή Μακεδονία με τ'αναγνωρισμένα παληκάρια μας, αρχινήσαμε δυστυχώς νάν τ'χαλνᾶμε κιάλας γλήγορα γλήγορα στίς εφημερίδες με τίς ρεκλάμες και με τίς ἀνόητες κριτικές γιά τήν καλή ἢ κακή δράση τῶν ἐνός και τ'ἀλλουνοῦ ἀρχηγοῦ.

Ἀνόητες κριτικές τίς εἴπαμε, μὰ μπορούμε νάν τίς ποῦμε και προδοτικές, ὅχι γιατί φανερώνουμε μ'αὐτές στούς ὀχιτρούς μας τήν ἀδυναμία μας, ἀλλά γιατί τούς κάνουμε νά γελοῦνε με τόν ἀγιάτρευτο ταρταρισμό μας. Ἄν ἔχουν ἀνάγκη οἱ εφημερίδες μας ἀπό πενταρολογικά ἀναγνώσματα, ἄς διαλέξουν ἄλλα. Καί πολέμικα νάν τούς χρειάζονται, δέ λείπουν. Νά ὁ Ρωσογαπωνέζικος πόλεμος. Χίλια ἀναγνώσματα μπορούνε νά βγάλουν ἀπ' αὐτόν και πάλι νά περισσέψει. Τί τὰ θέλουν τὰ Μακεδονικά;

Πού τόν εἶχε στείλει ἐκείνη τή βραδιά στή χώρα γιά νά καλιγώσει τ'ἀλογα και τή χαραγή νά φτάσει πάλι. Δέ θέλει νά φωνάζει, γιατί τώρα ἀρχινάει κι ἀφτῆ νά αἰσθάνεται και νά ζηγᾶει τὰ παράξενα ἐκεῖνα κινήματα τῆς φαντασίας τῆς πού τήν ἔκαμαν με τόν καιρό νά μή συγκαπαντέχει με τήν Μήλιω, γιατί ἡ ἀγάπη τῆς εἶχε ριζώσει και σ' ἀφτῆν γιά τόν Κόλια πού κάθε μέρα τῆς ἐμάχονταν ἡ Μήλιω νάν τῆς τόν πάρει.

Κραοῦει πιά βιαστικά τώρα και σ' ἀφτῆν ἡ καρδιά τῆς μέσα και με φρίκη κατάλαβε τὸ μισητό πού γενιόντανε λίγο λίγο γιά τήν πρώτη φίλη τῆς ἡ ἰδέα τῆς ἐγδίκησης σκέβεται τώρα φτερουγίζοντας στή σκέψη τῆς, ἀφοῦ ἀφτῆ εἶτανε πού τήν προσκαλοῦσε φανερά πιά γιά νά ἀναμετρηθοῦνε. Μὰ δέ θέλει νά δείξει ἀκόμα τή φλόγα τῆς ζήλιας πού τήν κρυφακαίει και σάν ξεστοχιασμένη και με γλυκώτερη φωνή τῆς ἀπολογιέται:

«Δέ σοῦ τόν παραπλάνεσα ἐγώ, Μήλιω μου, τόν Κόλια. Ἐκεῖνος ἦρθε σέ μένα και με τὰ γλυκόλογά του με ζέστανε τήν καρδιά μου. Τί μπορούσα νά τόν κάμω κ' ἐγώ;.. Ὁμορφονιός εἶταν κι ἀφτός και ὁμορφονιές κυνηγοῦσε. Τήν κατάρρα μου ρήχνω στήν ὄρα πού τόν πρωταγνάντεψα κ' ἐγώ ἡ ἀνέβγαλτη και ἡ ἀμαθη ἀκόμα σέ τέτια πράματα. Ἀλλοίμονο

Κάποιος πού ξέρει καλά τὰ πράματα εἶπε πὼς γιά νά κερδίσουμε τόπο στή Μακεδονία χρειάζεται περισσότερο διπλωματία και λιγότερη παληκαριά. Ἐμεῖς λέμε πὼς γιά νά κερδίσουμε ὀλωσοδιόλου τὸ ζήτημα χρειάζεται, κοντά σ' αὐτὰ τὰ δύο, κ' ἕνα ἄλλο σπουδαιότερο ἀκόμα: Νά ξεχάσουν οἱ εφημερίδες μας τή Μακεδονία, ἢ τουλάχιστο νάν τήν προσφέρουνε στούς ἀναγνώστες τούς (ἀφοῦ, φαίνεται, εἶναι ἀνάγκη νάν τούς δίνουν και λίγη Μακεδονία κάθε μέρα) ὅχι με τὸ κατᾶρι, μὰ με τὸ σιταρόσπειρο.

Δέν ξέρομε ἀν ἔπρεπε νά σταλθεῖ ὁ Α. ἢ ὁ Β. στή Μακεδονία. Μιά φορά δμως και σ'ἀλθῆνε, πρέπει νά θεωρηθεῖ, γιά τήν ὄρα τουλάχιστο, κ α λ ὁ σ τ α λ μ ε ν ο ς και νά πάψει νά σκολιάζεται φαρδιά πλατιά ἡ δράση του.

Μ' αὐτὸ τὸ κακὸ πού γίνεται στίς εφημερίδες μας θάρρησει νά πιστεύει ὁ κόσμος, και πρῶτοι πρῶτοι οἱ δυστυχισμένοι Μακεδόνες, πὼς τὰ σόματα δέ στέλλονται στή Μακεδονία γιά πατριωτικούς σκοπούς, ἀλλὰ γιά νά ἐκπληρώσουν κάποια δημοσιογραφικὴ ἀποστολή πού ἔχει στενή σκέψη με τὰ περίφημα πενταρολογικά ἀναγνώσματά τους.

«ΚΑΛΟΙ

και οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, καλά και τ' ἀρχαιολογικά συνέδρια», μὰς γράφει κάποιος φίλος μας, «μὰ ξέρετε τί παθαίνουμε μ' αὐτὰ και μ' αὐτά; Μοῦ φαίνεται πὼς ὅλ' αὐτὰ τὰ πανηγύρια, ὅλα τὰ κοπιμένα πού μὰς κάνουνε διάφοροι σοφοί, μὰς φουτώνουν τὸ μυαλό και μὰς ἀφήνουν πιά μπόσκους ἀπὸ πρῶτα». Ὁ φίλος μας σφᾶ μιλάει. Σκεφθεῖτε τὸ κακὸ πούγινε με τή νίκη τοῦ Λούη. Θαρρέψαμε πὼς ἐπειδὴ κ' ἔτυχε νά νικήσουμε τούς Εὐρωπαίους και τούς Ἀμερικάνους στὸ τρέξιμο, γινήκαμε οἱ πρῶτοι τοῦ κόσμου και δέν εἴχαμε ἀνάγκη ἀπὸ τίποτα. Τὸ ἴδιο και με τὸ ἀρχαιολογικὸ συνέδριο. Ἦρθαν ἐδῶ οἱ σοφοί, μιλῆσανε γιά τάρχαϊξ μας, θαμάσανε τόν οὐρανὸ μας, ξεμουρλαθήκανε με τὸ Μιστριώτη μας, κ' ἐμεῖς φουσκώσαμε στή στιγμή σάν παγώνια και δείξαμε πὼς τούς λέγαμε:

— Ἐδῶ σᾶς ἔχουμε, κουτόφραγγοι!.. Ἀμὲ τί θαρρεῖτε!..

Τέτιο τὸ σκαρὶ μας. Ὅποιος ζητάει τὸ καλὸ μας πρέπει νά μὰς χτυπάει βουρβουλιές γιά τὸ κάθε μας ψεγάδι. Τὰ παινέματα μὰς βαρυστομαχιάζουνε.

μου τώρα!.. Τὴν ἴσυχιά μου δέν τὴ βρίσκω πιά... Θυμήθηκα τὰ παλιά μας χρόνια, Μήλιω μου. Θυμήσου τὴν πρωτητηρινὴ ἀγάπη μας. Γιατί θές νά πιαστοῦμε;.. Ἀφτός ἔρχεται σέ μένα, ἐγώ δέν τοῦ λέω τίποτα γιά νᾶρχεται, μὰ δέν μπορῶ και νά τόνε διώξω, δέν μπορῶ. Πὼς νά τὸ πῶ;.. Σᾶ μου πετάει τίς ματιές του ἐκεῖνες τίς καφτερές, λιγώνουμαι και δέν ἔχω τὰ κᾶτῃ μου ἡ κακομοῖρα μου, νά μὴν τόν κοιτάξω κ' ἐγώ. Νά, μοῦ φαίνεται πὼς ἂν κοιτάξω ἄλλοῦ, ὁ νοῦς μου θά σαλέψει και θά ἰδῶ τήν κόλαση μπροστά μου. Ἐ Μήλιω, Μήλιω ἀπὸ σένα δέν τόλπιζα ποτές μου νά μοῦ κάμεις ἀφτὸ τὸ κακὸ. Ἀφτός εἶναι ἄντρας, εἶναι λήπτερος ἢ θέλει, ἔρχεται σέ σένα...»

Κ' ἐπλημμύρισαν τὰ μάτια τῆς τὰ πονεμένα ἀπὸ δάκρυα.

Ἡ Μήλιω σπαράζει μέσα τῆς. Τίποτις πιά ἄλλο δέ νοιάζει, πᾶρεξ νά ἀφανίσει τὴ νιά πού σέκεται στὸ δρόμο τῆς και τῆς ταράζει τὰ ὄνειρα γιά μιάν ἀλογάριαστη και γερὴ ἀγάπη. Ὅσο μιλοῦσε ἡ Κάλω, ὅσο ἡ φωνή τῆς γίνονταν παρακλητικὴ και ἴσχυη, τόσο ἀφτῆ ἀναθε κι ἀποθυμοῦσε ἀφτοστιγμῆς νά σθῆσει ἀπὸ τόν κόσμο τὸ πλάσμα ἐκεῖνο. Μιά ζωὴ πού πέρασε μαζί τῆς ἐχάθηκε πιά κ' ἕνα φωτερό σημάδι ξανοίγει πού γιά νά τὸ φτάσει

ἄδικο τὸ ψαλίδισμα πού ἐτοιμάζουμε στόν μιστὸ τῶν ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων, πού δέν παίρνουνε δὰ και τόσα ὥστε οἱ περίφημες Ντεληγιαννικές οἰκονομίες νά βγοῦν ἀπὸ τὴ ράχη τους. Ἐνας ὑπάλληλος πού παίρνει τρακόσες και τετρακόσες δραχμῆς τὸ μῆνα, μπορεῖ νᾶφήσει δέκα κ' εἴκοσι δραχμῆς χωρίς νάν τὸ νιώσει και τόσο. Μὰ ἕνας φτωχὸς διανομέας, ἴσᾶν τύχει νᾶναι και φαμελίτης, ὅπως εἶναι οἱ περισσότεροι, τί νάν τοῦ κάνουν οἱ ὀδόντῃ ἢ οἱ ἐκατὸ ψωροδραχμῆς τὸ μῆνα πού ζητᾶτε νάν τοῦ τίς ψαλιδίσετε κι αὐτές;

Δυὸ τρεῖς ἀπ' αὐτοὺς παρουσιάστηκανε στόν κ. Ὑπουργὸ τῶν Οἰκονομικῶν και τοῦ εἶπαν τὰ παράπονά τους. Ξέρετε τί ἀπάντηση τοὺς ἔδωσε ὁ κ. Ὑπουργός;

— Ἄ δὲ σᾶς συμφέρνει, παραιτηθεῖτε κ' ἔχω χίλιους πού ζητᾶνε νά διοριστοῦν και σαράντα δραχμῆς τὸ μῆνα!

Καλὸς ὁ λόγος του, μὰ με σαράντα δραχμῆς τὸ μῆνα, γράμματα δέ μοιράζονται. Ὅπως δέν ἔχουμε, οὔτε θᾶχουμε ποτέ, ἀστυναμία με τούς ψωρομιστοὺς πού δίνουμε στοὺς ἀστυφύλακες, ἔτσι δὲ θᾶχουμε και τίμιο μοῖρασμα γραμμάτων ἂ δὲ δώσουμε στόν κάθε διανομέα μιστὸ γερὸ πού νά οἰλοτιμιέται νά δουλεύει τίμια.

Κάτι παραπάνου ἀπὸ τοὺς σοφοὺς νομοθέτες μας ἔξερε ὁ μακαρίτης ὁ Ρούκης πού χάλασε τόν κόσμο νάν τούς ἀυξήσει ἄλλοτες τὸ μιστὸ.

ΜΙΑ

ἐφημερίδα μας τίς προάλλες παινοῦσε τόν παπα-Δράκο, πού μίλησε, λέει, στή Μακεδονία, στοὺς ἀκουστάδες του, σὲ γλώσσα ἀπλῆ, ζωντανή, σὲ ἀγνή δημοτικὴ γλώσσα, και τοὺς ἐνθουσίασε.

Τέτια γλώσσα, λέει, πρέπει νά μεταχειρίζονται ὅσοι θέλουνε νά ἐνθουσιάσουν τόν κόσμο, ὅσοι θέλουνε νάν τοῦ ποῦν ἀληθινὰ πράματα, κι ὅχι ψευτιές φασκιωμένες με τήν καθαρῆουσα. Με ψεύτικη κι ἄψυχη γλώσσα, πάντα ψεύτικα κι ἄψυχα λόγια θά παῖ κανείς.

Ἄγιες κουβέντες και τίς χειροκροτοῦμε ὀλόψυχα. Μιά παρατήρηση ὅμως μοναχᾶ, ἔτσι γιά τόν τύπο: Ἀφοῦ ἡ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα παραδέχεται πὼς ὁ παπα-Δράκος μεταχειρίστηκε ζωντανὴ γλώσσα

πρέπει νά πατήσει τὸ κορμὶ τῆς Κάλως. Μπροβάλει τὸ πόδι τῆς ἀγριεμένη και με τὰ σκουμπομένα ἀπὸ τὸ πλύσιμο ἀκόμα μπράτσα τῆς πεντωμένα ρήχνεται στήν Κάλω.

«Ὅχι, ὄχι», τῆς εἶπε. «Ἐσὺ εἶσαι ἡ αἰτία και θά σέ πνίξω τώρα ἐδῶ. Ἀφτὰ τὰ χρυσὰ μαλλιά σου θά τὰ μαδήσω τρίχα τρίχα και θάν τὰ σκορπήσω στόν ἀέρα. Τὰ μάγουλά σου ἀφτὰ πού κρέμονται θά τὰ ξεσκίσω ἔτσι πού νά μὴ σέ γνωρίζει πιά...» Κι ὀρμάει καταπάνου τῆς.

Μὰ και ἡ Κάλω ἀρχίζει νᾶφρίζει τώρα. Ἐνα τράνταγμα στήν καρδιά τῆς τῆς ξαναφέρνει τὴ χαμένη δύναμη και βουβὴ με τὰ δάκρυα στεγνωμένα στὰ μάγουλα κι ἀνταριασμένη ματιὰ πασπατίβει λίγο δίχως νά γυρίσει τὸ πρόσωπο δίπλα κι ὀπλίζει τὸ χεῖρ τῆς με τὸ δικέλι.

«Ζύγωσε, μωρὴ στρίγγλα! Δέ με βασκαίνεις με τὰ λόγια σου...», τῆς ἔβγαλε μιὰ στριγγιὰ φωνή.

Και πιάστηκαν. Με τὰ δυὸ τῆς χεῖρα ἡ Κάλω ἐζύγιασε μιὰ κατακεφαλὴ τῆς Μήλιως, μὰ ἐκεῖνη εἶδε τὸ μάβρο ξύλο νά σηκώνεται κατὰ τόν οὐρανὸ, λογάρισε τὸ πέσιμό του κ' ἔκλωσε στὸ πλάγι τῆς ἐχτύπησε ὅμως δυνατὰ στόν ὄμο και τὸ ζερβὶ τῆς χεῖρ ἐκρέμασε πληγωμένο. Μὰ ἔτοιμη ἡ Μήλιω, χωρίς νά ξαφιστεῖ ἀπὸ τόν πολὺ τόν πόνο, με τὸ ἄλλο

σα, γιατί ήθελε να ένθουσιάζει τους άκουστάδες του κι όχι νάν τους άποκοιμίσει με άκατανόητα λόγια, πώς και λόγου της δε μεταχειρίζεται ζωντανή γλώσσα στ' άρθρα της και στ' άλλα γραφόμενά της;

"Οχι μοναχά νάν τό λέμε τό καλό, μά και νάν τό κάνουμε, γιατί άλλιώτικα δίνουμε στον καθένα τό δικαίωμα να γελάσει με τά λόγια μας και να μάς πετάξει κατόμουτρα τή γνωστή παροιμία «δάσκαλε, που δίδασκες και νόμο δέν εκράτεις».

ΚΑΤΑΓΓΕΛΝΟΥΜΕ

στο Πανελλήνιο τά «Πάτρια» που τά πιάσαμε στο φύλλο της 14 του Μάη να προδώνουν άδιαντροπώτατα... τους προγόνους μας!

Στό φύλλο αυτό γράφουνε για μνημόσυνα του Αυτοκράτορα Παλαιολόγου. Και ξέρετε τί λένε; 'Ακούστε για να φρίξετε! «'Ως ήτο», λένε, «βασιλεύς και αυτοκράτωρ 'Εκείνος, ήτο και πατήρ και γεννάρχης άπάντων ήμών».

"Αν τ'όγραφε αυτό κανένας από μας, θ'έβγαίνε άμέσως ο κ. Χατζιδάκις με τά «Πάτρια» του και θα τον κατήγγελε για 'Επιάλη. Τό γράφει όμως, βλέπετε, ο ίδιος, κ' έμεις τον καταγγέλουμε... μά στα χωρατά πάντα.

Στά σοβαρά μοναχά μια ερώτηση του κάνουμε: "Όταν αναγνωρίσουμε για γεννάρχη και πατέρα μας τον Παλαιολόγο, τί θάν τον κάνουμε τον άμοιρο τό Θησεία και τον Κόδρο που ήσαν χτίς τους φωνάζαν τά «Πάτρια» βασιλιάδες μας; Θάν τους ξεθρονιάσουμε;

ΤΣΑΧΠΙΝΟΥ

*Ψες ή μικροῦλ' 'Ανοῦλια,
Ποῦναι μονάτη νάζι
Και μαργιολιά γιομάτη,
Με δακρυμένο τάχα μάτι
Κι αναστενάζοντας φωνάζει :
— Σκύψε, ναημένε, μά σιγμούλα
Κρυφά να ειλῶ σταυί σου κάτι.*

*Λιγόμεναλος ἀλήθεια,
Τί θέλει ή αφεντιά της
Δε νοιώθω, χαμηλιόνω
Ν' ακούσω τον κρυφό της πόνο
Μά ή τσαχπινού με τά φιλιά της
Μ' άνάβει πυρκαγιά στα στήθια
Και στή σιγμή... τά ξεπλερώνω.*

Βόλος ΠΕΤΡΟΣ ΟΡΕΙΝΟΣ

χέρι της άρπάζει τό δικέλι από την άκρια και τό τραβάει πέρα.

«'Εδῶ σέχω,κακοφανισμένη. Με τά χεράκια σου τ'άδούλεφτα να παλέφεις», έμουγγυρισε παράξενα μέσα στη νύχτα. Και σαν έστριφογύρισε τό δικέλι από τό κεφάλι της, τό έπολέμησε μακριά και συμαζέβοντας τά χείλια κι άγκαλιάζοντας τόνα με τ'άλλο τά δύο της φρούδια χύμησε με τις άδρές χερουκλες κ' έπιασε τήν Κάλω απ' τή μέση.

'Εκείνη δέν έδειλιασε καθόλου, μά άποφασισμένη να τελειώσει και παίρνοντας πιότερη δύναμη από τήν καταφρόνια που τής έπλυσε τό πρόσωπο με τά περιπαιχτικά της λόγια ή Μήλιω, έθήριεψε κι άφτη κ' έλύγισε τό κορμί της για πάλεμα.

Πολλήν ώρα βογκούνε ιδρωμένες κι άγριες κι άγκαλιασμένες οι δύο των. Τά σκουτιά των κρέμονται τώρα κουρέλια και ή ζώνη της μέσης συγκρατάει τό ξεγύμνωμά των. Τά στήθια και οι πλατες όξω και γόλιες πέρα πέρα άλλου δείχνουν σημάδια κόκκινα από τις τσιμπισές και τά δαγκώματα κι άλλου τό γαίμα κόκκινο κόκκινο τρέχει τον κατήφορο. Τά μούτρα περεχυμένα στον ήδρο με τις μεγάλες γρατσουνιές και τις πλατιές, ξαναμμένα βαγίζουν ποτε έδῶ και ποτε εκει για να χτυπήσουν κι άφτά κι άποτελειώσουν ο,τι κρησιν. Τά μαλλιά και των

**ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΗΣ
ΜΕ ΠΟΛΛΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ**

'Απ' τήν άμορφη πατριδα του 'Εφταλιώτη μας, ξεπρόβαλε φέτος, άνίμεσα από τις σελίδες κζποιου, ήμερολογίου, ένας καινούργιος τενόρος της καθαρεύουσας μ' άρκετά προσόντα, καθώς φαίνεται απ' τά πρώτα του πατήματα για να στηθεί πλάγι με τους άλλους άλαλάζοντας. 'Ο κ. αυτός—'Ιωάννης 'Ολύμπιος Γυμνασιάρχης στη Μιτυλήνη—άγνωστος ως τά τώρα στο φιλολογικό κόσμο, καταπάστηκε τή μετάφραση τής 'Αντιγόνης του Σοφοκλή, μόνο και μόνο για να μάς δείξει, καθώς λέγει ο ίδιος, ατίων χαρίτων και άρετών είναι δεκτική ή νεωτέρα 'Ελληνική γλώσσα, εν ίσχυρά μάθησις και ένθουσιασμός, έπικουρήση εις συγγραφικήν δεινότητα. Να τέλος πάντων ύστερα από τόσα χρόνια που γράφεται ή καθαρεύουσα, που βρέθηκε κ' ένας καλά άρματομένος (ίσχυρά μάθησις, ένθουσιασμός, συγγραφική δεινότης) για να μάς δείξει τήν άξια της. "Όμως έξδν απ' τήν εύγενικιά του αυτή προαίρεση, τό πρωτόβγαλτο πετεινάρι νειρούτηκε και κάτι άλλο πολύ τολμηρότερο «ήμεις, λέγει, έπιχειρήσαντες μετ' άνδρικης ύπερηφανείας τήν μετάφρασιν, ήθελήσαμεν να παράσχωμεν ως ένεστι πρότυπον ύφος, και να φιμώσωμεν άπαξ διά παντός, τους κρώζοντας έτι περι του γλωσσικού ζητήματος κόρακας».

Καθώς βλέπετε τά πράματα είναι σοβαρά, αυτό τό άπαξ διά παντός δέν είναι παΐξε-γέλασε' ο κ. Γυμνασιάρχης, στενοχωριέται πολύ που κρώζουμε έτι κ' έπιθύμησε μια και καλή να μάς βουδάνι. Δέν ξέρουμε οι φτωχοί, κοράκιοι πώς θα φέρουνταν σε μια τέτοια περίπτωση' όμως θαρρώ πως ή δική μας μύτη είναι πολύ δυνατή για τά φέμωτρα της φάμπρικας του κυρ-Γυμνασιάρχης, και μά που τό θέλει, ως κατασταλάζει στη καρδιά του, ή γλώσσα του δικού μας κρῶ-κρῶ, για να μάθη πώς οι μεγάλοι λόγοι

«μεγάλος πληγῆς των υπεραύχων
άποτίσαντες,
γήρα τῶ φρονεῖν έδίδαξαν».

Κρίμα που μόνο άποσπάσματα της πολυτιμης αυτής μετάφρασης δημοσιεύτηκαν' όμως και πάλι απ' τά λίγα αυτά θα προσπαθήσουμε να ξετρυπώσουμε τις χάρες κι άρετές της καθαρεύουσας, και τή συγγραφική δεινότητα του κύρ-Γυμνασιάρχη, για να μάθει πώς μπορεί να ποζάρει για πάνσοφος, και να κοροιδύεται στα μάτια των νεαρών και άνθων μαθητών του, μά και πώς, παραόξω απ' τις αίθουσες του Γυμνασίου, είναι κι άλλος κόσμος που δε θαμπώνεται με τή στενοκεφαλιά των πετεινόμυδλων. 'Αφήνουμε που ή μετάφραση όπως είναι καμωμένη, με τό μπέρδεμα των προτάσεων, και τό φύλαγμα σε πολλά μέρη των λέξεων του κείμενου, μπορεί να διαβαστεί μόνο απ' όσους μελέτησαν τό πρωτότυπο' θα προσ-

παθήσουμε να δείξουμε μονάχα, πώς ο κ. Γυμνασιάρχης μ' δλη του τήν ίσχυράν μάθησιν, δε γράφει σωστά, και πώς δε νοιώθει τί γράφει ύστερα από τόση συγγραφική δεινότητα.

κείμενο στ. 26. Τόν δ' άθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν
άστοίσι φασιν εκκεκρηχῆθαι τό μή
τάφῳ καλύψαι.

μετάφραση. Τόν δε νεκρόν του άλλου, όπως έπιασαν οίκτρως, του Πολυνείκους, όπως λέγουσιν εις πάντας τους πολίτας άπηγόρευσε με κήρυγμα έντόπως να μη κρύψωσιν αυτόν εις τάφον.

άπηγόρευσε να μη κρύψωσι' δηλαδή έχουμε δυό άρνησες Ισοδύναμες με μια κατάφραση' κι ά ρωτήσε για νόημα, άκριβώς τό αντίθετο απ' ο,τι λέει τό κείμενο' κατά τό Σοφοκλή ο Κρέοντας εκήρυξε να μη τόν κρύψουν, κατά δε τόν ένθουσιασμένο μεταφραστή του, δώνει και καλά διάταξη να τόν κρύψουν. Κ' ύστερα σαν τους λέμε καμιά φορά πώς ή καθαρεύουσα είναι ψεύτικη, μάς λένε προδότες' μά να που οι ίδιοι μάς δίνουν άφορμή, με τό να καταστρώνουνε λέξεις στην άρδα, χωρίς να αίστάνονται τί γράφουνε.

Παρακάτω μεταφράζοντας τή 'λέξη ταλαίφρον (στ. κ. 39) έγραψε: ο ταλαίφρον ο τύπος αυτός βέβαια δέν είναι της χαριτόδωτης νεωτέρας 'Ελληνικής, κ' είναι δλοφάνερη παρασπονδία αυτό' όμως να δείτε τί παμπόνηροι που σου είναι αυτοί οι Γυμνασιάρχηδες' ως παρακολουθήσουμε τό δικό μας στη σκέψη του : εδν γράψω : ο ταλαίφρω, έσκέφτηκε, θα μυρίζει παραπάνω άρσενικάδα, έπειτα δέν είναι και τόσο τρυφερός ο τύπος αυτός, όπως ταιριάζει έδῶ απ' τό στόμα της 'Ισμήνης' αν πάλι γράψω: ταλαίφωρος, είναι τόσο κρῶ και σχολαστικό, που όχι μόνο τρυφερά θα δειχθει, παρά και κοροϊδία κ' έτσι σύφωνα με τή σκέψη' αυτή κατάντησε στο χυδαίο τύπο ταλαίφρον. Βλέπετε τ'όχρον τρίπορτο οι άθρῶποι' κουτοπονηριά, δση να θέλεις.

κείμενο στ. 80. σὲ μὲν τίδ' ἔν προῦχοι'...
μετάφραση. σὲ μὲν εἰμπορεῖς
προσχήματα τοιαῦτα να προβάλλεσαι.

'Εδῶ από τή μια μεριά του ξεφεύγει ή υποταχτική, (να προβάλλησαι) κι απ' τήν άλλη τό τραγελαφικό γειτόνεμα του χυδαίου εἰμπορεῖς, με τό πολυθέλητρο μέσο ρήμα προβάλλεσαι.

κείμ. στ. 100. 'Ακτις αετλου κελ. 'Ορίστε κύριοι, στο πανόραμα της μετάφρασης.

Ὡς ακτις του ήλιου, τό κάλλιστον φῶς
τό φωτίσαν ποτέ τήν έπτάπυλον Θήβην |
'Ανέταιλες τέλος, ζήμερας χρυσῆς
φαιινδς οφθαλμός,
ύπεράνω των ρείθρων της Δίρκης φανείς,
τόν λευκάσπιδα όπως στρῆτόν των 'Αργείων
έπελθόντα με πάνοπλον βίαν
εις ουγην προτροπάδην με όξυν χαλινῶν
διφρηλάτου κινήσας.

δυό γυναικῶνες έχουν μπερδεφτεί κι άνάκατα πέφτουν γύρο γύρο στο κεφάλι τόσο που πολλές βολές κλεινουν τά μάτια και δε βλέπουν πιχ. Τά ματωμένα βυζιά χτυπιούνται και σφιγγονται μ' όρμη και μικρές μικρές λουριδες παρταλιασμένες κρέμονται προς τά κάτω.

Για μια στιγμή ή Μήλιω ξεκολλάει, πετάγεται με δυό πηδήματα ψηλά στη θημωνιά κι άλαφιασμένη άλωνίζει με τά πόδια της τά δεμάτια και τά σκορπάει πέρα δῶθε. "Αλλα μ' ένα χερσοδόλιασμα τά σφενονάει πάνου στην Κάλω που άσυναίστητη πιά σαν τρελλή μέσα στον φριχτό της πόνο και τον κάματο από τό πάλεμα φέρνει φουρλες σαν κάτι να ζητάει δλόγυρα.

«Νά, να !... Θα σε παραχώσω με τό βίο σου να μη σε ξαναίδει ο γήλιος ξέρισ...» έλεγε με κοντανάσες και μ' άγῶνα από πάνου από τή θημωνιά.

Σα να τής έσφιξε της Κάλως ή ζημιά εκείνη που τής γέρονταν' σα να ξαναθάβηκε στη θέση του τό μυαλό της και ξανασήκωσε τό κεφάλι νάγναντέψει τή Μήλιω. 'Ανοίγει τό φράχτη από τά δεμάτια που τής έχει στηθεί γύρο της και παίρνοντας μιάν δλόδθη άνάσα βρίσκειται κι άφτη στη θημωνιά. Μά ή Μήλιω από πάνου της άρπάζει τά μαλλιά και σέρνοντας τήν μέσα στα ακρόπια στάχια δουλέβει

να τά ξεπατώσει. 'Αλτσίδα αλτσίδα της βγαζει και τάφινει στον άνεμο. Οι χρυσές εκείνες λεπτές και μακριές τρίχες έγυάλιζαν στη φεγγεβολιά της σεληνης σα να είτανε πλάνη νήματα της άράχνας. Δυό μεγάλα μάτσα που ξεοίζωσε τά δαγκῶνει στο στόμα και κρούει με τους γρόθους τή ράχη της πεσμένης μπρούμιτα Κάλως. Είχε χάσει τό αίμα της άφτη κι άνήμπορη για κάθε αντίσταση, λιγοθυμισμένη κι αλόγιστη κείτονταν ξάπλα με τή ματιά χαλιπομένη, με τά χέρια σφιγμένα στα γόλια στήθια και τά πόδια άνοιγμένα πάνου στη χαλασμένη θημωνιά.

(Στάλλο φύλλο τελειώνει)

ΣΠΗΛΙΟΣ ΑΝΘΙΑΣ